

V Železném Brodě jsme navštívili výrobu **UPCYKLOVANÝCH SKLENIC**. Zdánlivě banální nápad má značný ekologický přesah.

TEXT: IVAN BREZINA / FOTO: OTA BARTOVSKÝ - MAFRA

Napijte se s příběhem

Jaroslav Dlab škrtne zapalovačem. Zasyčí to a z ústí sklářského kahanu vystřelí modravý plamen. Muž ve sklářských brýlích upevní spodní část lahve od vína do sklářského soustruhu a plamen se rozzáří dooranžova. Pár

vteřin, řezná plocha se medovitě zataví a je hotovo. „Sklenici už jen stačí vytemperovat v peci,“ vysvětluje technologický detail Daniel Dlab, sklářův bratr, oba jednatelé firmy DT GLASS. „Odstraní se tím vnitřní pnutí materiálu a sníží riziko, že se sklenice při případném pádu ze stolu rozbije.“

Wow efekt

Pojizerskému Železnému Brodu se přezdívá „sklářské městečko“ a Dlabovi jsou jedněmi z dědiců řemesla, které místní lidé žijí od poloviny 19. století. Zpracovávají tu takzvaný borosilikát - tvrdé sklo s vysokým bodem tání, ze kterého vznikají nejružnější umělecké předměty. Dekorativní lahve, sklenky, svícny, vázy, lampy, figurky, vánoční i jiné dekorace.

V roce 2009 se na sklářskou firmu obrátil výrobce svícnu. Zákazníka napadlo, že kdyby se obyčejná lahev

od vína přeřízla na půl, z horní poloviny by vznikl efektní průhledný kryt svícnu včetně komínku. Sklářská firma tedy sehnala vinné obalové sklo a začala dodávat, oč zákazník žádal. „Spodní poloviny lahví pro nás byly odpadem, který jsme vyhazovali,“ vzpomíná pan Dlab.

Takhle to šlo asi pět let. A pak přišel okamžik, který se u vnímavých a přemýšlivých lidí opakuje od počátku dějin. Čas od času se někomu najednou otevrou oči a řekne si: „A hele! Realita je vlastně úplně jiná, než se mi celou dobu zdálo!“

V odpadu z výroby svícnu prostě kdosi spatřil skleničku. Ta sklenička tam přitom celou tu dobu byla, stačilo si ji jen uvědomit. A přidat úplně jednoduchý krok - otavít řeznou plochu tak, aby zmizely ostré hrany a ten, kdo se ze skleničky napije, si nezkravil rty. Pro zkušené skláře hračka - a co víc? S velmi nízkou spotřebou energie.

To, co jiní vyhazují

Ve firmě tehdy ještě nikdo neznal termín „upcylace“. Ekologové jím označují proces, ve kterém se nepotřebné věci mění ve znovupoužitelné produkty

- na rozdíl od recyklace, kdy vyhozená věc slouží jen jako surovina.

Při upcylaci stačí udělat nějaký malý krok a zdánlivý odpad přestane být odpadem. Získá nový smysl, vyšší kvalitu. Upcylace šetří životní prostředí a pro přemýšlivé lidi je i filozofickým únikem z nesmyslného koloběhu spotřeby a vyhazování.

„Kde získáváte tolik materiálu?“ ptám se a Kateřina Hamplová z DT GLASS se usměje. Začne vyprávět o garážích plných prázdných lahví, kvůli kterým by sousedé mohli skláře považovat za alkoholiky. Lahve jim schovávají příbuzní, přátelé, známí, ale i početní neznámí. Sklářská firma je odebírá i z vináren, barů a nočních klubů v celém kraji.

Lahve dnes skláři transformují hned ve tři výrobky. Ze spodní části vznikne sklenice, která může být různě vysoká. Záleží jen na tom, kde lahev přeříznete. Získáte buď nízkou „whiskovku“, nebo dvoudecku, nebo půllitr. Z horní části uříznete hrdlo a spodek zatavíte, čímž vznikne druhá sklenice. No a zatavením spodku zbytku hrdla dostanete efektního „panáčka“ neboli štamprličku.

Vzpomínka na šťastnou chvíli

Upcylované sklenice se na trhu stávají hitem hned z několika důvodů. Zaprvé oslovují generaci takzvaných hipsterů - mladších liberálů s nezávislým myšlením, zajímajících se o nové technologie, hudbu a umění. A tedy i o nové nápady a neotřelý pohled na svět včetně ekologického přístupu. Zadruhé jsou takové sklenice levné. Když ji neopatrností rozbijete, nemusíte ronit slzy.

A konečně zatřetí si můžete nechat vyrobit sklenice z vlastních lahví. Kromě dobrého pocitu si do výsledného produktu promítnete i příběh, který znáte jen vy. Víno, pivo nebo likér jste vypili při seznámení s partnerem, na oslavě narození potomka nebo promoce...

Prázdná lahev neskončí v kontejneru. Zrodí se z ní sklenice, která vám bude šťastnou chvílí připomínat dlouhé roky. Včetně nápisu, který vám na ni na přání vypískují.

Vlastně je za tím dávná pravda asijských buddhistů: „Nejde o to, jaká je realita, ale co v ní vidíme a jak si ji pro sebe interpretujeme.“

ivan.brezina@mfdnes.cz